

FESTIVAL
midis
MINIMES

ÉTÉ/ZOMER 2022

05.08

PROGRAMME DU JOUR
PROGRAMMA VAN DE DAG

Frédéric Chopin

(1810-1849)

Nocturne en do dièse mineur, op. posth /

Nocturne in cis, op. posth

Lento con gran espressione

Mazurka en sol mineur, op. 24 n°1 /

Mazurka in g-klein, op. 24 nr.1

Mazurka en do majeur, op. 24 n°2 /

Mazurka in C-groot, op. 24 nr.2

Mazurka en la bémol majeur, op. 24 n°3 /

Mazurka in As-groot op. 24 nr.3

Mazurka en si bémol mineur, op. 24 n°4 /

Mazurka in bes-klein, op. 24 nr.4

Barcarolle en fa dièse majeur, op. 60 /

Barcarolle in Fis-groot, op. 60

Mazurka en si majeur, op. 63 n°1 /

Mazurka in B-hroot, op. 63 nr.1

Mazurka en fa mineur, op. 63 n°2 /

Mazurka in f-klein, op. 63 nr.2

Mazurka en do dièse mineur, op. 63 n°3 /

Mazurka in cis-klein, op. 63 nr.3

Quatrième Ballade en fa majeur, op. 52 /

Vierde Ballade in F-groot, op. 52

Gaspard Dehaene

piano

PROCHAIN CONCERT
VOLGEND CONCERT

08.08

MA P'TITE CHANSON

Agathe Peyrat

voix et ukulélé / stem en ukelele

Pierre Cussac

accordéon / accordeon

**Frescobaldi, Purcell, Weill,
Maurice Yvain, Bourvil, Paolo
Conte, Brigitte Fontaine, The
Beatles...**

COMMENTAIRE

Peu de compositeur, dans l'histoire de la musique, sont à ce point attachés à leur instrument que ne l'est Chopin à son piano. Prodigieux inventeur de thèmes autant qu'ingénieux harmoniste, virtuose hors pair sans cesse à l'affut de formules nouvelles, Chopin charme, ensorcelle et transforme en poésie pure ses inventions techniques les plus complexes. Son écriture est basée sur une grammaire très riche de formules pianistiques efficaces, qu'il élargit sans cesse au fil des compositions, et qu'il met au service des mélodies les plus suaves, dans une inspiration très proche du *bel canto*.

On sait à quel point, exilé en France, Chopin restait fidèlement inspiré par sa Pologne natale : tout au long de sa courte vie, il compose des *polonaises* et des *mazurkas*, non pas tant par nostalgie douloureuse tournée vers sa patrie envahie que comme un véritable geste politique, un appel à la révolte lancé à la diaspora polonaise depuis les salons parisiens sous Louis-Philippe, une dénonciation virulente de l'injustice subie par tout un peuple privé de son indépendance par la russification.

La *mazurka* est une danse à trois temps à pas glissés, populaire en Pologne dès le XVIIe siècle, qui présente pour particularité rythmique que le temps fort n'est pas le premier de chaque groupe de trois, mais le deuxième, apportant de ce fait un balancement très doux qu'on reconnaît facilement à l'oreille. Chopin, dont le côté intime parle directement à l'âme, n'a jamais songé à faire danser sur sa musique ; la danse est ici stylisée. Il jouait ses *mazurkas* dans les salons avec une grâce toute particulière, que Berlioz décrit ainsi : « *il y a des détails incroyables dans ses mazurkas ; encore a-t-il trouvé le moyen de les rendre doublement intéressants en les exécutant avec le dernier degré de douceur, au superlatif du piano, les marteaux effleurant les cordes tellement qu'on est tenté de s'approcher de l'instrument et de prêter l'oreille comme on ferait à un concert de sylphes ou de follets* ».

Musique de salon par excellence, très typique du goût poétique affecté de l'époque, les *nocturnes* témoignent de l'inspiration langoureuse et nostalgique bourgeoise de la première moitié du siècle. Chopin cependant, après des premières compositions conventionnelles, concessions à l'esthétique de son principal public, finira par transcender ce genre par ses audaces d'écriture, la force de son tempérament et de son inspiration, qui le mènent au chant pur.

La *Barcarolle* fait partie des quelques œuvres de Chopin dont l'inspiration semble entièrement tournée vers le sud et non vers l'est, vers l'Italie et Venise en particulier, à une époque où tous les artistes européens rêvaient du grand tour, ce voyage initiatique au cours duquel ils découvraient l'art antique, mais aussi la joie de vivre et les charmes de la lumière méditerranéenne.

La *quatrième ballade*, composée en 1842, apparaît comme un chef-d'œuvre absolu : beauté des thèmes, opulence richesse des harmonies, souplesse des rythmes signent un aboutissement quasi parfait du style et de l'écriture de Chopin, et hissent cette page au plus haut rang des œuvres du compositeur. Enchaînant des épisodes très variés où alternent des atmosphères épiques et des passages de grande désolation, l'éloquence passionnée et la tristesse suppliante, elle étonne par son heureuse fluidité, sa cohérence malgré son caractère fantasque, son intense force dramatique.

Claude Jottrand

BIOGRAPHIE

Gaspard Dehaene

C'est à l'âge de 16 ans que la rencontre musicale de Gaspard Dehaene avec Chopin lui fit abandonner sa passion d'enfance, le tennis, pour la passion de sa vie, la musique. Après ses études au CRR de Paris dans la classe d'Anne-Lise Gastaldi, Gaspard Dehaene obtient en 2012 son Master au CNSMD de Paris, dans les classes de Bruno Rigutto et Denis Pascal. Admis ensuite au Mozarteum de Salzbourg auprès de Jacques Rouvier, il approfondit son art avec Rena Shereshevskaya à l'École Normale de Musique, et obtient parallèlement son Master d'accompagnement vocal dans la classe d'Anne Le Bozec au CNSMD de Paris en 2017.

Lauréat du prix Pro Musicis, du Concours International de San Sebastian, Piano Campus, Grand Prix du Concours Alain Marinaro, Gaspard Dehaene se produit dans de nombreux festivals en France - La Roque d'Anthéron, la Folle Journée de Nantes, Radio France Montpellier, Flâneries musicales de Reims (filmé par Medici TV), Orangeerie de Sceaux, Piano en Valois, l'Epau, Colmar, Nohant, Muse & Piano au Louvre-Lens, Artenetra, Soirées romantiques du Rayol, Perros-Guirec, Chopin à Bagatelle, Moments musicaux de l'Hermitage à la Baule, les Musicales-en-Folie de Fontaine-lès-Dijon ...- ainsi qu'à l'étranger, Suisse, Autriche, Belgique, Maroc, Nouvelle-Calédonie, festival des Jeunes Artistes de Pékin ... Il a à son actif plusieurs expériences en Concerto sous la baguette de chefs tels que Dmitry Liss, Elena Schwarz, Mihail Gerts, Flavien Boy, avec différents orchestres dont le Sinfonia Varsovia, l'Orchestre Philharmonique de l'Oural et l'Orchestre Pasdeloup. Chambriste passionné partageant la scène avec P. Génisson, R. Guyot, S. Païdassi, V. Julien-Laferrière, G. Caussé... Gaspard Dehaene est un partenaire privilégié d'Adrien Boisseau. Après la parution de leur premier disque en 2012, ils sont invités à l'Académie de Prussia Cove en Angleterre, où ils bénéficient des conseils de Steven Isserlis. Leur deuxième album, consacré à Schumann, publié par Oehms Classics en 2015, a été salué chaleureusement par la presse.

Particulièrement sensible au répertoire du Lied et de la Mélodie, il est lauréat de la fondation Orsay-Royaumont au sein de laquelle il collabore avec la mezzo-soprano Victoire Bunel. Ils ont participé à l'enregistrement d'un disque : "Carte Postale" qui est paru en janvier 2021 sous le label B Records.

La musique de son temps lui tient profondément à cœur : en 2007, il crée Une page d'éphéméride de Pierre Boulez, qu'il eut le privilège d'étudier avec le compositeur lui-même, et fut ensuite sollicité à plusieurs reprises par divers compositeurs tels R. Bruneau-Boulmier, F. Choveaux, C. Bray, A. Beneteau dont il a enregistré la Sonate Douarnenez.

Son premier disque solo, dédié à la forme «Fantaisie», présenté en récital au Festival de La Roque d'Anthéron 2015, est sorti à l'automne 2016 chez 1001 Notes, dans la collection Envol. Le second, "Vers l'ailleurs", paru début février 2019, dédié à Schubert, Liszt et Bruneau-Boulmier a été retenu dans la sélection du journal Le Monde, et unanimement salué par la presse.

Il est nommé artiste «Génération Spedidam» pour les années 2017-2021, parmi ses derniers engagements, citons notamment le OJI Hall de Tokyo, la Philharmonie de Paris où il a donné le 1er Concerto de Liszt avec l'orchestre Pasdeloup, la Scala Paris pour l'ouverture de la saison, la Philharmonie d'Ekaterinenburg et le Carnegie Hall de New York où il a effectué ses débuts aux USA le 25 septembre 2019. Ses prochains engagements le conduiront entre autres à l'Université de Zurich, à la salle Bourgie de Montréal... À l'occasion de la sortie de son troisième enregistrement solo en janvier 2022, dédié à Chopin, intitulé «À la Mazur», il donnera un récital à la salle Gaveau le 9 février 2022.

Gaspard Dehaene est depuis 2019 Artiste Steinway, et enseigne depuis septembre 2021 en tant qu'assistant de la classe de Rena Shereshevskaya à l'Ecole Normale de Musique de Paris Alfred Cortot.

COMMENTAAR

In de geschiedenis van de muziek zijn maar weinig componisten zo sterk verbonden met hun instrument als Chopin met zijn piano. Deze wonderbaarlijke bedenker van thema's, deze geniale klanken-tovenaar en weergaloze virtuoos zoekt voortdurend nieuwe formuleringen, bekoort en betovert, en slaagt erin om zijn meest complexe technische vondsten te transformeren in pure poëzie. Zijn schriftuur steunt op een bijzonder rijke grammatica van doeltreffende pianistieke formules, die hij met zijn opeenvolgende composities steeds verder uitbreidt en in dienst stelt van de verrukkelijkste melodieën, die heel dicht aanleunen bij de geest van het belcanto.

Wij weten hoezeer Chopin, als banneling in Frankrijk, trouw geïnspireerd bleef door zijn geboorteland Polen: gedurende zijn korte leven componeerde hij polonaises en mazurka's, niet zozeer vanuit een smartelijke nostalgie naar zijn onder de voet gelopen vaderland maar als echt politiek gebaar, als een oproep tot verzet die vanuit de Parijse salons ten tijde van koning Louis-Philippe aan de Poolse diaspora werd gelanceerd, een virulente aanklacht tegen het onrecht jegens een volk dat door het russificatieproces van zijn onafhankelijkheid was beroofd.

De mazurka, een dans in driekwartsmaat met glijdende passen, is al vanaf de 16de eeuw in Polen populair. Ze heeft als bijzonder ritmisch kenmerk dat de nadruk niet op de eerste tel van elke groep van drie valt, maar op de tweede, waardoor een zeer zachte beweging ontstaat die gemakkelijk door het oor wordt herkend. Chopin, wiens intieme composities rechtstreeks tot de ziel spreken, had nooit de bedoeling dat er op zijn muziek zou gedanst worden: bij hem is de dans gestileerd. Hij speelde zijn mazurka's in de salons met een bijzondere gratie die Berlioz als volgt beschreef: "Er zitten ongelooflijke details in zijn mazurka's en hij vond daarbij ook nog een manier om ze dubbel zo interessant te maken door ze te spelen met de ultieme graad van zachtheid, met de overtuigende trap van *piano*, waarbij de hamers de snaren van het instrument zo licht aanraken dat je geneigd bent dichterbij te komen om het beter te kunnen horen, zoals je zou doen bij een concert van luchtgeesten of aardmannetjes."

De nocturnes zijn dé salomuziek bij uitstek, ze getuigen van de smachtende en nostalgische burgerlijke inspiratie van de eerste helft van de 19de eeuw en zijn zeer typisch voor de geaffecteerde poëtische smaak van die tijd. Na zijn eerste conventionele composities, waarin hij tegemoetkwam aan de esthetiek van zijn voornaamste publiek, wist Chopin dit genre met zijn gedurfde schriftuur en de kracht van zijn temperament en inspiratie te overstijgen en tot pure zang te maken.

De *Barcarolle* is een van de weinige composities van Chopin die haar inspiratie volledig aan het zuiden en niet aan het oosten lijkt te ontleenen, en dan meer specifiek aan Italië en Venetië – in een tijd waarin alle Europese kunstenaars droomden van de *grand tour*, die inwettingsreis waarbij zij de oude kunst ontdekten, maar ook de levensvreugde en de bekorfelijkheden van het mediterrane licht.

De *Vierde ballade*, gecomponeerd in 1842, is een absoluut meesterwerk: de prachtige thema's, de weelderige harmonieën en soepele ritmes wijzen op Chopins bijna volmaakte stijl en schriftuur en maken deze ballade tot een van de eersterangs werken van de componist. Met haar aaneenrijging van zeer gevarieerde episoden, waarin epische sferen afwisselen met passages van grote eenzaamheid, hartstochtelijke welsprekendheid en smekende droefheid, verbaast ze door haar vanzelfsprekende vlotheid en – ondanks haar grilige karakter – door haar samenhang, alsook door haar intense dramatische kracht.

Claude Jotrand
Vertaling: Koen Van Caekenberghe

BIOGRAFIE

Gaspard Dehaene

Toen Gaspard Dehaene op 16-jarige leeftijd in contact kwam met de muziek van Chopin, liet hij zijn jeugdpassie, het tennis, varen en koos hij voor de passie van zijn leven, de muziek. Na zijn studies aan het Parijse Conservatoire à Rayonnement Régional in de klas van Anne-Lise Gastaldi, behaalde Gaspard Dehaene in 2012 zijn masterdiploma aan het Parijse Conservatoire National Supérieur de Musique et de Danse in de klas van Bruno Rigutto en Denis Pascal. Vervolgens werd hij toegelaten aan het Mozarteum in Salzburg bij Jacques Rouvier en vervolmaakte hij zich bij Rena Shereshevskaya aan de École Normale de Musique. Tegelijkertijd behaalde hij in 2017 zijn master in vocale begeleiding in de klas van Anne Le Bozec aan het Parijse Conservatoire National Supérieur de Musique et de Danse.

Gaspard Dehaene won de Prix Pro Musicis, de San Sebastian International Piano Competition, het Concours international Piano Campus en de grote prijs op het Concours Alain Marinaro. Hij musiceerde op talrijke festivals in Frankrijk, zoals La Roque d'Anthéron, La Folle Journée de Nantes, Radio France Montpellier, Flâneries Musicales de Reims (gefilm door Mediciv TV), L'Orangerie de Sceaux, Piano en Valois, L'Epau, Colmar, Nohant, Muse&Piano (Louvre-Lens), Artenetra, Les soirées romantiques (Domaine du Rayol), Perros-Guirec, Festival Chopin (Bagatelle), Moments musicaux de l'Hermitage (La Baule) en Musicales en Folie (Fontaine-lès-Dijon). Verder was hij te zien in Zwitserland, Duitsland, Oostenrijk, België, Marokko, Nieuw-Caledonië, Beijing (Young Artists Festival) enz. Hij speelde ook concerti onder leiding van dirigenten als Dmitry Liss, Elena Schwarz, Mihail Gerts en Flavien Boy, met ensembles als Sinfonia Varsovia, het Ural Philharmonic Orchestra en het Orchestre Pasdeloup.

Gaspard Dehaene is een gepassioneerde kamermusicus en deelt het podium met P. Génisson, R. Guyot, S. Païdassi, V. Julien-Laferrière, G. Caussé... Hij is een bevorrechte partner van Adrien Boisseau. Na de release van hun eerste album in 2012 werden ze uitgenodigd door de Prussia Cove Academy in Engeland, waar ze te rade konden gaan bij Steven Isserlis. Hun tweede album, gewijd aan Schumann en uitgegeven door Oehms Classics in 2015, werd warm onthaald door de pers.

Gaspard Dehaene voelt zich aangetrokken tot het repertoire van het Lied en de Mélodie en is laureaat van de Académie Orsay-Royumont, waar hij samenwerkt met de mezzosopraan Victoire Bunel. Zij namen deel aan de opname van de cd Carte Postale, die in januari 2021 werd uitgebracht door het label B Records.

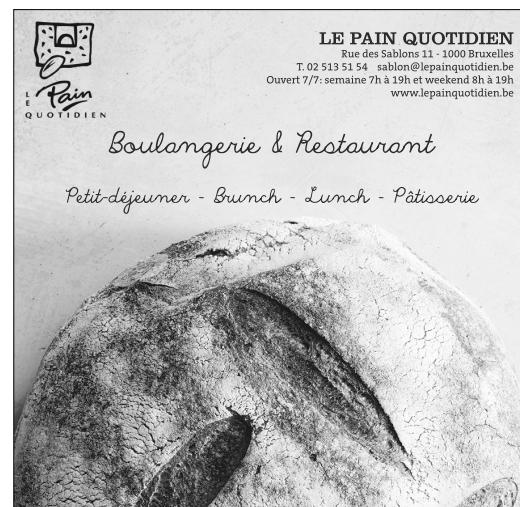
Ook eigentijdse muziek ligt hem na aan het hart: in 2007 creëerde hij Une page d'éphéméride van Pierre Boulez, dat hij bij de componist zelf mocht studeren. Later werd hij meermalen gevraagd door componisten als R. Bruneau-Boulmier, F. Choveaux, C. Bray, en A. Beneteau, van wie hij de Sonate Douarnenez opnam.

Hij presenteerde zijn eerste solo-cd, gewijd aan de vorm van de fantasie, tijdens een recital op het Festival de La Roque d'Anthéron 2015; de cd verscheen in de herfst van 2016 bij 1001 Notes (in de reeks Envol). Zijn tweede opname, Vers l'ailleurs, kwam begin februari 2019 uit en is gewijd aan Schubert, Liszt en Bruneau-Boulmier; ze werd geselecteerd door de krant Le Monde en door de pers unaniem geprezen.

Gaspard Dehaene is benoemd tot Artiste Génération SPEDIDAM voor de jaren 2017-2021. Recent werd hij uitgenodigd door de OJI Hall in Tokio, de Philharmonie de Paris waar hij het Eerste concerto van Liszt uitvoerde met het Orchestre Pasdeloup, La Scala Paris voor de opening van de zaal, de Filharmonie van Jekaterinenburg en de Carnegie Hall in New York, waar hij op 25 september 2019 zijn Amerikaanse debuut maakte. Zijn volgende engagementen brengen hem onder andere naar de Universiteit van Zürich en de Bourgie Hall in Montreal. Ter gelegenheid van de release van zijn derde solo-opname, À la Mazur (2022), gewijd aan Chopin, gaf hij op 9 februari 2022 een recital in de Salle Gaveau.

Gaspard Dehaene is sinds 2019 een Steinway Artist sinds 2019 en geeft sinds september 2021 les als assistent van Rena Shereshevskaya aan de Ecole Normale de Musique de Paris Alfred Cortot.

12:15
the summer
music festival

OPUS 3

Présidente/ Voorzitster
Patricia Bogerd

Administrateurs/Beheerders
Martine D. Mergeay
Valérie Cardon
Claude Jottrand
Geert Robberechts
Quentin Bogaerts

Direction artistique /
Artistiek directeur
Arts/Scène Production
Bernard Mouton

Presse & communication/
Pers & communicatie
Be Culture
info@beculture.be

Design
Aline Baudet
alinebaudet@gmail.com

REMERCIEMENTS / DANKWOORD

Opus 3 remercie tous ceux qui ont collaboré à la réalisation de cette 36e édition du Festival Midis-Minimes /
Opus 3 dankt van harte allen die hebben bijgedragen tot de realisatie van het 36ste Festival Midis-Minimes

La Fédération Wallonie-Bruxelles, Direction générale de la Culture, Service de la Musique

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, Finance et Budget /
De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, Financiën en Begroting

La Ville de Bruxelles / de Stad Brussel

Le/het Koninklijk Conservatorium Brussel

La Boîte à Musique

RTBF-Musiq3 - RTBF-La1ère - BRUZZ

Le Pain Quotidien - Le Café des Minimes - Les Petits Oignons

Origin Architecture & Engineering

